

Program „Korpus Wsparcia Seniora” dla Gminy Milanówek na rok 2024

1. Podstawa prawna programu

Program dla Gminy Milanówek „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 został przygotowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2023r., poz. 40 z późn. zm.); ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023r., poz. 901 z późn. zm.), w związku z ustanowieniem przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024. Program będzie realizowany w terminie od 1 marca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. Program ten jest programem w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej wynikającym z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców gminy (Uchwała nr 377/XLIV/21 RMM z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia „Diagnozy potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych”).

2. Cel programu

- 1) Zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług sąsiedzkich.
- 2) Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

3. Ocena sytuacji warunkująca realizację programu.

Sytuacja demograficzna w Gminie Milanówek, analogicznie do sytuacji występującej w całym kraju, wskazuje na ciągły przyrost w piramidzie demograficznej osób w wieku podeszłym (po 60 r.ż.) z uwagi na wydłużającą się wciąż średnią długość życia. Także w przypadku miasta Milanówka dostrzegamy postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności. Jak wynika z analiz statystyki ewidencji ludności, liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrasta, czego determinantem jest malejąca dzietność rodzin oraz wydłużający się średni okres życia.

Z analizy własnej (analiza społeczno-demograficzna danych Urzędu Miasta w Milanówku) wynika, że w roku 2021 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 4 507 osób. Wciąż zmniejsza się również liczba osób w wieku produkcyjnym. Struktura wiekowa Miasta na przestrzeni ostatnich lat charakteryzuje się starzeniem się społeczeństwa. Istnieje realna konieczność zorganizowania pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku. W Milanówku oferta pomocowa w zakresie usług skierowanych do osób starszych dotychczas obejmowała przede wszystkim: świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby, ofertę Klubu Seniora, usługi usprawniające, usługi rehabilitacyjne oraz usługi sąsiedzkie w miejscu zamieszkania. Z danych Centrum Usług Społecznych w Milanówku w roku 2023 z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystało ponad 80 seniorów w tym z usług sąsiedzkich skorzystało 18 osób. Wykonano ponad 16 000 godzin

usług. Ze wsparcia w formie uczestnictwa w zajęciach oferowanych przez Klub Seniora skorzystało w roku 2023 obecnie około 220 seniorów.

Pomimo utworzonej w latach 2021-2023 infrastruktury dla osób starszych (Klub Seniora i Centrum Integracji Międzypokoleniowej) w dalszym ciągu istnieje duże zapotrzebowanie w zakresie kompleksowych, szytych na miarę rozwiązań służących skutecznemu wsparciu seniorów w wymiarze wsparcia społecznego, psychologicznego, ułatwienia dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego. Stan, oraz szczegółowy obszar tego zapotrzebowania potwierdzają informacje zebrane od pracowników Centrum Usług Społecznych (CUS) uzyskane w trakcie wykonywania pracy socjalnej.

Podczas wywiadów środowiskowych przeprowadzanych z klientami 60+ ustalono, że w naszym mieście wachlarz oferowanego wsparcia nie zaspakaja w pełni różnorodnych potrzeb osób starszych (a w szczególności osób niesamodzielnych).

W kategorii potrzeb wyodrębnianych przez Seniorów określone zostały dwa główne oczekiwania z przystąpienia do Programu. Po pierwsze w zakresie wsparcia w codziennym funkcjonowaniu konsekwencją uczestnictwa w Programie będzie utrzymywanie osoby starszej jak najdłużej w samodzielnym funkcjonowaniu. Wynika z tego potrzeba wsparcia w formie kompleksowej profilaktyki prozdrowotnej, m.in. poprzez ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, pomoc w zakresie profesjonalnej usługi psychologicznej. Po drugie wsparcie w czynnościach dnia codziennego głównie poprzez pomoc w dostarczeniu zakupów oraz ciepłych posiłków, pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwiania spraw urzędowych.

Gmina Milanówek poprzez działania Centrum Usług Społecznych w Milanówku, wzmożone działania wspierające dla seniorów realizuje od 2018 roku. Od roku 2020 (w trakcie trwającej pandemii Covid-19) realizowany był z powodzeniem m.in. Program rządowy „Wspieraj Seniora”. Celem programu było zapewnienie wsparcia dla seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w podczas epidemii Covid-19 zdecydowali się pozostać w domu i nie mieli możliwości uzyskania wsparcia ze strony najbliższej rodziny i środowiska w dostarczeniu niezbędnych artykułów tj. artykułów spożywczych, dostarczenia posiłków i środków higieny osobistej. Centrum Usług Społecznych organizację i realizację usługi wsparcia realizował samodzielnie, tj. poprzez pracowników Centrum. Program „Wspieraj Seniora” przyczynił się do większego zabezpieczenia niezbędnych potrzeb osób starszych, zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa w związku z możliwością ograniczenia kontaktów z uwagi na epidemię. W następnych latach kontynuowano te działania poprzez wprowadzenie Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” rozszerzając je o system teleopieki polegający na wyposażeniu Seniorów w opaski bezpieczeństwa. Służy to zwiększeniu bezpieczeństwa seniora w domu, podniesienie jego komfortu życia oraz opiekunów. Otoczenie seniorów zdalną opieką medyczną służy łagodzeniu stresów użytkowników opaski, związanych z obawą o swój stan zdrowia. Przystąpienie i dalsza kontynuacja rządowego Programu „Korpus Wspieraj Seniora” przyczyni się znacząco do podwyższenia standardów usług skierowanych do osób starszych, ponadto będzie służyła zarówno zawiązywaniu nowych, jak i rozwijaniu współpracy istniejących już lokalnych partnerstw w naszej gminie. Zwróci także uwagę społeczności miasta na problemy dotyczące osób starszych, umożliwi aktywne włączenie się w pomoc Seniorom, co będzie sprzyjało zacieśnianiu więzi międzyludzkich, w szczególności międzypokoleniowych. Pozwoli to na większą synchronizację podejmowanych działań. Będzie również stanowiło innowacyjne działanie poszerzające politykę senioralną w mieście.

W tym stanie rzeczy oraz wobec wymogów ustanowienia programu osłonowego na poziomie miasta staje się jak najbardziej zasadne wprowadzenie niniejszego programu osłonowego.

4. Zasady realizacji Programu.

W ramach Programu udziela się wsparcia poprzez realizację działań w dwóch Modułach:

MODUŁ I: Zapewnienie usługi wsparcia na rzecz 10 seniorów w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług sąsiedzkich w następujący sposób:

1) Wsparcie społeczne:

a) uruchomienie usług sąsiedzkich w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacery, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, pomoc seniorom przebywającym na kwarantannie itp.).

2) Ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej poprzez:

- a) wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora lub pomoc w umówieniu transportu seniora na wizytę lekarską, do urzędu;
- b) pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy;
- c) aktywizacja Seniora w miarę możliwości.

3) Wsparcie psychologiczne:

- a) informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów, w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby objęcia wsparciem z zakresu pomocy społecznej, np. w postaci specjalistycznego poradnictwa;
- b) w szczególności psychologicznego czy specjalistycznych usług opiekuńczych – osoba udzielająca wsparcia pomaga seniorowi dokonać czynności umożliwiających otrzymanie niezbędnego wsparcia, w szczególności za zgodą seniora powiadamia ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

4) Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- a) pomoc/towarzyszenie na spacerze, w wyprowadzeniu psa itp.,
- b) pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, w tym zapewnienie pomocy w miarę możliwości i zakresu wiedzy wolontariusza,
- c) pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas,
- d) dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- e) zakup oraz dostarczanie ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- f) wsparcie seniorów objętych programem w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi.
- g) pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwienia spraw urzędowych czy przy realizacji recept.

5) Organizacja udzielania pomocy w ramach Programu

1) Kolejność działań w ramach Modułu I (sąsiedzkie usługi opiekuńcze)

Krok 1. Senior, decydując się na skorzystanie z pomocy przez wybór formy wsparcia określonej w programie, zgłasza się bezpośrednio do Centrum Usług Społecznych w Milanówku.

Krok 2. Pracownik Centrum Usług Społecznych w Milanówku ustala z seniorem zakres wsparcia oraz termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

Krok 3. Pracownik Centrum Usług Społecznych w Milanówku, po odbytej wizycie, określi szczegółowy zakres i terminy świadczenia usługi wsparcia. Jeżeli pracownik CUS stwierdzi, iż senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej – informuje o tym seniora. W takim przypadku CUS powinien wsząć postępowanie w sprawie z urzędu.

2) Kolejność działań w ramach Modułu II (Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”).

Krok 1. Centrum Usług Społecznych w Milanówku rozeznaje potrzeby seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. „opaskę bezpieczeństwa” lub kamizelkę monitorującą.

Krok 2. Centrum usług Społecznych w Milanówku zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu kamizelek oraz obsługi systemu u wybranego realizatora usługi.

Krok 3. Gmina Milanówek /CUS w Milanówku koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Dodatkowo, nowoczesną formą wsparcia będzie monitoring stanu zdrowia poprzez kamizelki badające ukryte wady serca. „Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

a) W ramach programu seniorom w wieku 60 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,

- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

b) Dodatkowo, kilkoro Seniorów otrzyma w ramach pilotażu kamizelki, które będą monitorowały pracę serca w celu ujawnienia dotąd niezdiagnozowanych wad serca. Działanie kamizelek będzie równie szczegółowo monitorowane, jak opaski życia - w centrum monitoringu.

c) Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 60 lat i więcej powinna być jak najprostsza w obsłudze. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

6. Finansowanie programu

Program będzie finansowany w 80% z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminę zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów. Kwota dofinansowania zależy od liczby mieszkańców 60+ w stosunku do ogółu mieszkańców oraz od wysokości środków pochodzących z dotacji celowej państwa

Natomiast 20% programu będzie finansowane ze środków własnych Gminy. Po zaakceptowaniu złożonego przez gminę zapotrzebowania oraz po przyjęciu uchwały przyjmującej Gminny Program.

7. Monitoring programu

Roczne sprawozdanie z realizacji programu Burmistrz przekazuje do Wojewody w terminie do dnia 30 stycznia 2025 roku.